

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

|                 |                  |
|-----------------|------------------|
| Egész évre..... | 24 kor. (12 frt) |
| Félévre.....    | 12 „ (6 „)       |
| Negyedévre..... | 6 „ (3 „)        |
| Egy hóra.....   | 2 „ (1 „)        |
| Egyes szám..... | 8 fillér (4 kr.) |
| Videkre.....    | 10 „ (5 „)       |

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

## Harc a kenyérért.

Kolozsvár, márc. 23.

A lapok egy idő óta ismét állandó rovatot nyitottak a sztrájkoknak. Budapesten nincsen olyan iparág, a melyet elkerült volna a sztrájk, vagy a közelmúltban, vagy a jelenben. Egy új szava is van a zsurnalisztikának, mely hamar átment a köztudatba: a krimscau. Ez a furcsa idegen szó a nagy gyárosok, a tőke jelszava — és megtorló eszköze — a munkások sztrájkjával szemben. Azt jelenti, hogy a sztrájkjal szemben a gyárosok is véd- és dac-szövetséget kötnek s az egész vonalon beszüntetve a munkát, elveszik a kenyérüket azoknak a dolgozó ezreknek is, a kik a sztrájkoló ezreknek adnak kenyeret, míg ezek kivívják a kívánságaikat. A krimscau: a kihéztetés; éhséget és irtóztató nyomort jelent ez a szó. És mivel nemrégiben a sziléziai Krimscauban használták ezt a módszert először a milliomos szövőgyárosok a sztrájkoló munkásokkal szemben, onnan vette a nevét. Nemsokára rá már Budapesten is volt krimscau, mikor sztrájkolni kezdtek a lakatosok.

A krimscau azonban mégse olyan biztos övszer, mint ahogy eleinte azt hitük. Ma több sztrájk van ebben az országban, elégedetlenebb az ipari munkás és a földmivelő nép, mint valaha volt. Éppen azért megdöbbentő, hogy milyen lomhán, tehetetlenül nézi a mi törvényhozásunk munkásviszonyaink rohamos züllesztését. Ha csinálnak is valami új munkástörvényt, melyet a tisztelt Házban a frázisos áradata között tárgyalnak, az sem ér semmit. Egyedül a gazdasági cselédpénztárról szóló munkástörvény ér valamit, a többi új alkotás csak borsóhányás a falra.

Nem merül ki a nagybirtokos urak fantáziája az agrárszocializmusról való rémképek festésében. Egyenesen uszítják a hatóságokat a nyomoruságos helyzete miatt elégedetlenkedő, néha lázongó nép ellen. Arról azonban nem elmélkednek a nagy urak, hogy megélné-e családosa ember napi 40—50 krajcárból? Az eszükbe sem jut, hogy zsellér, cseléd és napszámos népnek több bért kellene fizetni és akkor mindenféle felsőbb kényszer nélkül

hajtaná el magát a hazátlan szocialisták maszlagát. Attól sem fáj a méltóságosok feje, hogy a tagosítással sok helyütt gyalázatosan megcsalják a népet, a jobbágypapok után rámaradt csekély jusból csunyául kiturták, de hizlalták a latifundiumot. Arról sem esik szó az ország sorsát intéző helyen, hogy a 25 százalékos földadó és egyéb állami, községi és egyházi terhek a csekély jövedelmeknek legalább a felét veszik el. A kisbirtokosokat szípolozó vidéki zugbankokat se bántja a kormány, ellenben dédelgetik a vidéki hatóságok. De ki tudná mind elsorolni a szegény nép bajait?...

Több mint húsz esztendeje annak, hogy mozgolódik a magyar munkásnép s e hosszú idő alatt egyetlen egy valamire való munkástörvényt hoztak. Csoda-e, ha ez a nép forrong és zúgolódik? A végtelen elkeseredést, ami a népet zúgolódásra készteti, csak az érti meg, aki ismeri a magyar munkás, a magyar paraszt forró szerelmét a földhöz, a hazához. Ahol a nemzetközi agitátor be tudta fészkelni magát, ott volt a legnagyobb nyomor és inség. Meddig nézi még összetett kézzel a kormány a magyar nép, a magyar munkásosztály pusztulását és megméltatlanságát? Meddig akarunk még csendőrszuronyral és rendőrkarddal szociális politikát csinálni? Addig, amíg „nem kér a nép, de vesz, ragad”?

Valami tízezer ember sztrájkol ma az ország fővárosában: szabók, lakatosok, kovácsok, kővezők, cipészek. A legtöbbje szocialista. Több ezer munkás a vidéken is sztrájkba lépett. A magyar haza már csak félig-meddig számíthat rájuk. Sem a kormány, sem a hatóságok az ujjukat sem moztatják, hogy a sztrájkok ügyébe beleavatkozzanak s az ellentéteket kiegyenlítsék. Derogál a finom uraknak a rongyosok és kellemeden szaguk közé menni.

Az ilyen, minden szociális politika nélkül való kormányzás a legbiztosabb módja az ország tönkretételének.

— **Képviselőválasztás.** Brassóbol jelentik: Copony Traugott kormánypárti jelöltet ma a brassói első kerületben közfelkiáltással képviselővé választották.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

## A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, márc. 22.

**Elnök: Jakabffy Imre** megnyitván az ülést, hitelesítettnek nyilvánítja a múlt ülés jegyzőkönyvét, bemutatja a beérkezett irományokat.

Ezután a Ház többsége harmadszori olvasásban is megszavazza az unjoncjutaleköt. A jegyzőkönyv ide vonatkozó részét nyomban hitelesítik.

**Elnök:** Napirend szerint következik az

## 1903. évi költségvetés.

**Neményi Ambrus** előadó ismerteti a javaslatot, melyet elfogadásra ajánl.

**Barta Ödön:** Mindenekelőtt az előadó azon kijelentésével óhajt foglalkozni, hogy a pénzügyi bizottság jelentése nem volt a napirendre tűzve s így azt nem is lehet tudomásul venni. A kormány nem mentheti magát azzal, hogy azt a jelentést nem tűzhetné ki annak idején napirendre. Megtehetné volna ezt azzal a jelentéssel, valamint sok más törvénnyel is, mert az obstrukció mindig hajlandó volt leszerelni, ha a kormány komoly törvényalkotással akarta a Házat foglalkoztatni. Ilyen például a készpénzfizetés felvételéről szóló törvény. Ennek parlagon hevertetéséből kiszámíthatlan károk származhatnak az országra, de a kormány még sem tűzte ki napirendre, mert adózó makacssággal ragaszkodott az unjoncjutaleköt-höz. (Helyeslés a baloldalon.) Kérde, hogy a miniszter miért nem fizette meg ki az osztrák államvasut megváltásából visszamaradt öt millió tartozásunkat, amely ugyancsak drága pénz az országnak, mert hat százalékosot fizet érte.

Mikor szóló eziránt előterjesztette kérelmét a pénzügyi bizottságnak, akkor a pénzügyminiszter ígéretet tett, hogy rövid idő alatt eleget tegyenek a kérelemnek. Azóta két év múlt el és még mindig fennáll ez a drága teher.

Tiltakozik az ellen, hogy a kormány a Házat a költségvetés bírálatától megfosztotta az által, hogy me már akarva, nem akarva, kénytelen az ellenzék a befizetett ténylek előt meghajolni, a költségvetést és bevételeket utólagosan megszavazni. Ebből precedenst nem szabad teremteni és hangsúlyozni kívánja, hogy az ellenzék, ha ma nem megy bele a költségvetés részletes tárgyalásába, ez csak kivételesen történik. Eitéli a kormány azon eljárását, hogy a költségvetési törvény hiányában is utalványozott, de az meg egyenesen törvénytelen, hogy a delegációk részére még sem maradt összeglet is kiutalta. Nem fogadják el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

**Sághy Gyula:** Két irányban akar csak megjegyzéseket tenni; első megjegyzése az, hogy a kormány jónak akkor járt volna el helyesen, ha az 1901-iki költségvetést és felmentési javaslatot visszavonja, mert ez a jogi lazasság elvisz a közjogi lazassághoz, a mit már is látnak a miniszterelnök részéről Ausztriával szemben (Ugy

van a bal és szélsőbaloldalon.) Második megjegyzése a javaslat módosítására vonatkozó pénzügyi és szociális szempontból. Megemlíti a belügyi költségvetésben azt a tételt, mely az elhagyott gyermekek fenntartására vonatkozik, ezt a kormány kétszáz egybenyáron koronával leszállította. — Ezzel szemben fölemli, hogy a királyi udvartartás költségét fölemelik. Erre csak röviden azt jegyzi meg, hogy a civilista költségéhez mindaddig nem járul hozzá, míg erre nem lesz magyar királyi udvartartás. (Taps. helyeslés a szélsőbaloldalon.) A földművelésügyi tárcánál is lényeges redukció állt be, körülbelül másfélmillióval szállították le.

**Kovács Pál:** Ez az agrárius kormányzat!

**Sághy Gyula:** Redukció történt a vallás- és közoktatásügyi, kereskedelmi, pénzügyi és miniszterelnöki tárcáknál is. E nagyarányú takarékoskodás az a jelenség mutatkozik, hogy a produktív kiadásoknál redukáltak az in produktív kiadásokat pedig emelték. A kereskedelmi tárcánál áll ez, a mi azt bizonyítja, hogy minden a merkanilis irányzat támogatására törekedik. Mit szólnak ehhez agrárius képviselőtársaim?

**Hegedűs Sándor:** Tessék tételenként felmutatni a különbségeket!

**Sághy Gyula:** Nem a részletekről beszél, hanem általánosságban említi fel kifogásolni valót. Apponyi Albert az indemintai javaslatnál bizalmatlanságot szavazott a kormánynak, a melyhez szóló is csatlakozik s ezért nem szavazza meg a javaslatot. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

**Elnök** az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

**Csernoch János** beszédjében kifejti az okokat, melyek arra kényszerítik, hogy pártja nevében kinyilatkoztassa, hogy a kormány szemben bizalmatlansággal viseltetik, ennél fogva nem szavazza meg a javaslatot. Hogy a javaslat ily későn tárgyalatik, annak az ellenzék nem oka, mert a Széll és Héderváry kormányt többször sürgették a javaslat letárgyalására. Kijelenti, hogy a tisztviselők fizetésrendezéséről nem lehet kitérni, de ez oly teher lesz, amely végromlással fogja az államköltségvetést fenyegetni. Ennek igazolására nem emlit többet, mint a civilista költségeket.

**Bathányi Tivadar** szól ezután a javaslat ellen. Hosszasan fejtegette a tisztviselők fizetésrendezésétől nem lehet kitérni, de ez oly teher lesz, amely végromlással fogja az államköltségvetést fenyegetni. Ennek igazolására nem emlit többet, mint a civilista költségeket.

**Lukács László** pénzügyminiszter kijelentette, hogy *mihelyt a sürgős ügyeket elintézik, a tisztviselő javaslat tárgyalása körül napirendre.* Ezzel az ülést véget ért.

## Városi közgyűlés.

## Második nap.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, márc. 22.

Csendesen kezdődött és folyt le a közgyűlés második napja. A bizottsági tagok sem tanúsítottak valami különös érdeklőt,

tott, miközben a felcsége nevét hallotta emlegetni.

Megállott. A hallgatóság rut szokását soha életében nem gyakorolta, a milyen egyszerű közönséges ember volt, de éppen annyira becsületes is. Nem hiába volt végtelenül jó embernek kikürtölve!

De e pillanatban mégis kénytelen volt megállani.

— Tudom — szól Sárdi Pista — hogy szerelemes voltál a szép Szilágyi Bertába, el is vettél volna, ha a bárgyú Lőrinc bele nem okosodik!

— A mi elmúlt, azt felidézni többé nem szabad — felelt Baranyai Laci s hangja rezgésén meglátszott a fajdalmas visszaemlékezés.

— Hol tanultad ezt az életbölcseiséget?

— Azt nem kell tanulni, az veleszületik az emberrel; ha egy nő, kit valaha szerettünk, jó barátunk neje lesz, — az szent és sérthetetlen előtünk örökre!

— Ej, mit jóbarát! A szerelem országában nem ismerék baráti érzelmeket! Ha alkalom van, bármely asszonyt elcsábítok!

— Komiszul gondolokodol!

— Már én ilyen vagyok! S mondhatom is neked, hogy addig nem fogok nyugodni, míg a szép Szilágyi Bertát keblemre nem szorítom! Különben is csak egy szavamba kerül, s ő az enyém lesz!

— Csak azt próbál meg! — kiáltott Laci élesen s hangjából kiértett a fölindulás. — Ha a férje nem védi meg, megfogom én védelmezni!

— És mi jogom! Miért véded az ő erényét?

— Azért, mert becsületes ember vagyok, mert még magamról is védelmezném! — Fűtyölök az olyan becsületre.

— Csak azt nézem, hogy ittas vagy!

— Nem vagyok ittas, de borban van az igazság!

— Mit szólanál ahhoz, ha más is úgy gondolkoznék a te feleségedről?

## SZERKESZTŐSÉG

## KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

## HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyitólár soronként 40 fillér.

Szerda, márczius 23.

## TÁRCA.

## A jó ember.

Irtá: Révai Károly.

— Megakartak alázni! — gondolta magában, — de megfizetek érte keservesen! Ennek is mind csak az uram bárgyú jósága az oka! De hát mit is kívánjak tőle, ki folytonosan bírkál és barmaival foglalkozik? — Szenvedélyes kitérőre csak pár pillanatra tartott, aztán mosolyogva ment vendége elé, s lekötkező bájjal üdvözölte őket.

Sárdi Pista nem tagadta meg régi természetét; mindjárt utadónak szegődött a szép asszonyhoz; tudta róla mindenki, hogy a hol szép csak lehet, fittyet hány a férfi hűségnek. Udvariasan nyújtá karját a lázas pirban égő asszonynak s bevezette a nagy ebédlő terembe, közbe-közbe halkan suttogott valamit a szép Berta fülébe. Baranyai Laci irigy szemekkel nézte Sárdi Pista forgolódásait s mindjárt oda is csipett neki:

— Vigyázz Pista, megégeted magad!

— Azt akarom éppen Laci, hogy el-  
őgjek egészen a lobogó lángban!

— De hát mit fognak mondani odahaza? — ingerkedett tovább is Laci.

— Eredj, kérdezd meg! — válaszolt gunyosan Pista.

— Van jó dolgom! Szükségem van a szememre!

Lőrinc jó kedvvel hallgatta a férfiak évelődését s házilagai szivességgel kínálta a jégre hűtött pompás italokkal. A szép Bertának pedig úgy villogtak szemei, mint a macskának, s a lüktető pirosság előntötte gyönyörű arcát. Mintha az asszony megálázatásért a férjeket akarta volna elhódítani. Különösen Sárdi Pistával szemben volt olvadékonnyabb!

No aztán volt is mulatság! A négy darab cigány ronggyá hegedülte a hurokat. A bájos házi asszonyt kézzel-kézzel adták; annyit táncolt, mennyit soha életben együttvéve! Elekes Lőrinc a táncához sem értett; ő a plebános urali lelki gyönyörrel nézte a többieket. Ejfel fel! Sárdi Pista erősen kezdett kirugni a hámból. Csak egy bugyborékol belőle a szó. Aztán nem is nagyon válogatta a kifejezéseket. Szerencse, hogy leány nem volt a háznál, mert annak szólni kellett volna a vaskosabb kifejezések áradata elől. Pató Józsi sem maradt hátrább a duhajkodásban. Ő meg a plebánost kényszerítette táncra, lévén ő szoknyába bujtatott személyiség, ki a táncban asszonyt pótolhat. Kovács Gábor az asztal körül föl szolgáló kíváncsos cselelésekre kacsingatott s nem egyszer megcsipdeste őket. Csak Baranyai Laci volt csöndes. Minél többet írott, annál halgatagabb lett, csak szeméi ragyogtak lázas fényben s komolyan nézte a szép házi asszonyt, a mint Sárdi Pista léhaságain nevetett. Pista meg csak azért is élet-halálra udvarolt Bertának s Laci boszuszágára sugdosódi is kezdett. Egy szóval, a hideg majd kilelte a szép asszony után. Lőrinc, mint házi gazda jó példával járt el; sürün koccintgatott s jóízűen kacagott! Pis a léhaságain.

Ejfélok a szép asszony bucsút vett a társaságtól s visszavonult. Hadd duhajkodjanak a férfiak magukban! Akkor vette aztán kezdetét a valódi célo, melyet csak jó kedvű, szellemes férfiak tudnak rögtönözni. Most már aztán Baranyai Laci vette át a vezérszerepet. Egyszerre mintha kicserélték volna, egészen megváltozott; az a felhő, mely homlokán állt, hamarosan elszállott onnan; felvillanyozva rugta ki magából a szeket s a cigányokhoz ment. Mindenek előtt azon kezdte, hogy a cigányok hangszereit megmóltáta borral, aztán össze-cserélte. A primásnak adta a bőgőt, a bőgősnek a cimbalmot, a cimbalmosnak a

kontrát s a kontrásnak a primet skényszerítette őket, hogy az ő nótáját játszdják el.

El is játszották szörnyűséges módon! Még a cselédség is az ajtóra gyűlt meghallgatni a kétségbeesőt nótát, Kovács Gábor nagy lelki gyönyörűségére, ki is aazonal közből ment s kézzel foghatólág magyarázta egy-egy leánynak a szerelem édes gyönyöreit, miközben azok nagy sivalkodásokat vittek véghez.

Sárdi Pistát bosszantotta a Laci felülkerekedése, vette kalapját s kiosont a szobából. Laci nem volt rest; a mint Pista eltávozott, ő is utána ment.

Észre sem vette senki, mikor eltávoztak. Csaka hirtelen beállott nagy csöndesség riasztotta föl a plebánost s keresni kezdte szemével a duhaj pajtásokat.

— Eredj már Lőrinc, hozd őket vissza — szól a plebános — még kárt tesznek egymásban oda kün.

— Hadd fájjak föl egymást — veti oda Pató Józsi, — nem lesz nagy kár érteitől!

— Komoly ügyeik vannak egymással, — bizonygattá Kovács Gábor, — elakarják simán itélni!

Mikor aztán egy jó félóra is eltelt s még sem tértek vissza, — felállott Lőrinc s utánuk ment.

Szép csillagos júniusi éjszaka volt. Az enyhe éjjeli szellő gyöngyöden megismogatta Elekes Lőrinc égő homlokát. Jól esett neki, hogy kissé sétálhatott s üde légt szívatott be. Bent a szobában, hol a duhajkodás folyt, ugys tele volt szivarfüsttel.

Zajtalan, csöndes léptekkel haladt vé-  
gig az udvaron s egyenesen a kert felé ment, nem is annyira a két pajtást kereste, mint inkább az üde kerti levegőt akarta élvezni. Egyszerre hangos beszélgetés ütötte meg fülét. Sárdi Pista magyarázgatott valamit Baranyai Lacinak, rezes hangjával föl-  
verte az éji csöndet. Egyenesen feléjük tar-

— Semmit! Az én asszonyom azt teheti, a mit akar; én őt nem korlátozom semmiben.

— Furcsa erkölcsi nézetek!

— Hagyd az erkölcsi nézeteket a papoknak! A szép Berta előbb-utóbb az ölembe hull, mint az éret gyümölcs! Kár is ennek a kiküáltott jó embernek, egy ilyen istenőfi alak!

— En pedig azt mondom neked, hogy a melyik percben bűnös szándékkal közeledel ahhoz a becsületes asszonyhoz — le-  
ütlek mint a kutyát!

— Hahahahaha! — kacagott Sárdi Pista s szilaj nevetése fölverte a nyári éj ande-  
lító csendjét.

Valahol a kert egyik zugában egy éji madár szunynyadozott egy keveset, hogy aztán ujult erővel szákmányolásra indul-  
hasson. A Pista kacajára felriadt s éles si-  
vitással kezdett röpködni. A babonás embe-  
rek azt mondták volna, hogy halál lesz  
ebben a házban.

Lőrincet mőlyen megrendítette ez a párbeszéd; a Pista kacagása belemarkolt a szívébe; csöndesen megfordult, s zajtalan léptekkel visszatért a házba.

Ezalatt odabenn keservesen húzta a cigány. Kovács Gábor valamelyik szoba-  
lányt herántotta a folyosóról s azzal táncolt,  
nem sokat törődve az illet szabályai-  
val.

Komolyan, bánatos arccal lépett be Lőrinc; kissé sápadt volt, de a mennyire lehetett, igyekezett eltitkolni lelke haborgá-  
sát. Sőt még vigasztot erőltetett magára.

— Nos? Hát hol vannak a skökevé-  
nyek? — kiáltottak egyszerre mindnyájan.

— Nem találtam rájuk; az igaz, hogy  
nem is igen kerestem! Majd előkerülnek,  
ha megszomjaznak. Addig is ígyunk bará-  
tim! Most már nekem kezd megjönni a  
kedvem! Tudjátok, hogy mint régen, mikor  
még nőlen voltam. Húzd rá cigány!

(Vége köv.)



villamos energia beállítását Tanács J., dr. Szamosi, Póczy M., Ferencz I., Pollák L. hozzászólásai után a szakosztályok javaslata fogadtatott el.

Fisch Géának megengedték, hogy a „Grand” kávéház előtti területet vasráccsal elkeríttesse, de, ha a város a bérletet 3 év után felmondja, kártérítést nem követelhet.

A nádaszterre bevezetik a vízvezetékét, a Varga-utcat illetőleg a szamosközi-utcai vízvezetékkel együtt fognak határozni.

Sárosy Pál állatorvosnak fuvardiját nem adnak és Néma Ede bethlen-utcai házát nem veszik meg.

Vass János előlegét nem engedték el.

Végül Adler Adolfné bába-oklevélét hirdették ki.

## A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, március 22.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Itó márki missziója.

Tokió, márc. 22.

Itó márki szöuli látogatásának első következménye az, hogy Japán a legkedvezőbb feltételek mellett öt millió yen kölcsönt fog adni Koreának. A japán kormány a koreai nagytanácsba tanácsosokat nevezett ki. A koreai császári udvart átala-

litották.

Agyonvert kém.

Tientsin, márc. 22.

A város egyik leggazdagabb nagykereskedőjét, Katakót, a kiról bebizonyosodott, hogy az oroszok kéme, kézrekerítették és agyonverték. Az itteni japán kereskedők között nagy az öröm, hogy ezt a veszedelmes árulót sikerült ártalmatlanná tenni. A hatóságok titkolják az esetet és nem vesznek tudomást Katakó meggyilkolásáról.

Boxerlázadás készülében.

Pétóvár, márc. 22.

Felső helyről kapott utasításra ma Nowoje Wremja és más orosz lapok beszámoltak az izgatást az angolok és Anglia ellen. Az Oroszországban élő angol alattvalók helyzete veszedelmes és életük nem biztos. Az angol nagykövetség számtalan panasz érkezik angoloktól, hogy életük veszedelmes forog.

Japán pénzügyei.

Tokió, márc. 22.

A pénzügyi helyzetet a háború nem rendítette meg. A kormány lemondott arról a tervéről, hogy behozza a sómonopoliomot és adót vet a selyemre, azonban a dohány-monopoliomot fenntartja.

A cárné husvétii ajándéka.

Pétóvár, márc. 22.

A cárné a harctéren levő katonáknak husvétii ajándékot fog küldeni. A cár korlátlan összeget bocsátott a cárné rendelkezésére erre a célra. A husvétii ajándék egy-egy kosár tette édességekkel, szivarokkal, dobánnyal és varrószerrel. A cárnét ez a husvétii ajándék a katonaság között nagyon népszerűvé tette.

A kínai költségkárptólás.

London, márc. 22.

A Standard jelenti Tiencinből: A külügyi hivatal a külföldi kormányokhoz azzal a kérdéssel fordult, hogy nyújtsák ki a hedi költségkárptólás fizetésének a határ-idejét egy évvel, hogy az idén fizetendő összegek rendelkezésre álljanak.

A szárazföldi harctér.

Moszkva, márc. 22.

Az orosz távirati ügynökség jelentése. A Csuriu nevű helyi kereskedelmi cég Port-Arthurból kapott értesítése szerint a kereskedelem Mandzsuországból és az Amur vidékén a másképp szóló hírekkel szemben igen élénk. Karbiában szaporodott a csapatok számára szükséges áruk után való kereslet. Az amerikai hajóközlekedés megszűnt a miatt mezőgazdasági eszközöket nem szerezhetnek be.

London, márc. 22.

A Daily Chronicle jelenti Niucsungból tegnapi kelettel: Ma vasuton Niucsungból két kőzakeresed és négy öthüvelykes ágyú érkezett ide. A megerősítési munkálatokat szorgalmasan folytatják. Ugyanennek a lapnak azt jelentik Sanghaiból, hogy niucsungai hírek szerint a japánok állépték Takumot. Az hírlík, hogy a japánok és oroszok között kisebb csatározások folytak le. Hír szerint a japánoknak most nyitva áll az út a Motien-szoroson való előrehaladásra, hol most erős orosz haderő van. Tasikianon át Liaojangba több vonat érkezett sebesült oroszokkal. Niucsungba ostromgyűk érkeztek a port-arthuri erősségből.

## Szinészet Désen.

— Saját tudósítónktól. —

Dés, március 22.

A művészet iránt érdeklődő dési színpártoló közönség hosszas várakozás után végre hozzájutott egy nemcsak vidéki arányokhoz mértan elfogadható, de művészeti kvalitás tekintetében a vidéki átlagot csaknem felülmúló színtársulathoz. Mert B. Polgár Béla az első erdélyi színikörület igazgatójának társulata az eddigi hat előadásán is annyira megnyerte a dési — tetszésnyilvánításában rendszerint tartózkodó — közönség elismerését, hogy az előjelekből ítélve a désieknak nemcsak öt hétig terje-

dőleg lesz kellemes esti szórakozásuk, de hosszas évekre kinyúlólag meg lesz a társulat és közönség között az osztatlan melegeződés, mely nem csak anyagilag előnyös a színházi pénztárnak, de a művészi személyzetet fokozott játékkedvre készteti.

A műsor igen változatos. Eddig telt házak előtt színter kerültek: Bob herceg, Csodagyermek, Tavasz, Nani, A mit az erdő mesél és Csokon szerzett völegény. Erősen hangsúlyozunk kell a darabok jól betanulását, az egybevágó s gördülékeny előadást, melyek mind a komoly művészi törekvés mellett bizonyítanak. Ellenben nem hagyhatjuk szó nélkül az alapítványi díszletek kiálto szegénységét, mely bizony igen gyakran ront illúziót, de hát kárpótól a belső tartalom s az izgykvő játék. De már a dési színház világítása valóban megrovandó. E gyenge petroleum fény a jobb világításhoz szokott színésznépét igen kellemetlen helyzetbe hozza, a menyegyen a maszkírozás erős volta — a mely jobb világítás mellett igen megfelelő — néha a nézőtérrel igen markans esetlenségnek látszik. Bizony ideje volna már egy modern világítás beállításának.

Az egyes szereplőket illetőleg megjegyezzük, hogy miután eddig inkább énekes darabokat adtak, csak az azokban szereplők játékát méltathatjuk. Vigjáték eddig csak a Csodagyermek került színter, mely darabban Szabó Ferenc, Magyar Lajos és Kendi Boriska distingváltni játszóinak és rutinosa játékaik adta tanulságát.

Énekes darabban ki kell emelnünk P. Szepessy Sidi asszony ügyes játékát s dalamos nótázását, melyek „Mit az erdő mesél” c. darabban a közönség osztatlan tetszését s hosszas tapsát érdemelték ki s a mi Désen valóságban csaszamba megy, nyílt színen is több zör tap ották ki. Pálfi Nina behelző hangja s eleven játéka sok bálmulót szerzett s hogy dícsősege teljes legyen, már egy kis véletlen balesetet is okozott, mert a Tavasz előadásán a temperamentumos művész szöknyája tenc közben felborította a szögolyó előtt levő petróleum lámpát s lett erre riadalom! Szerencsére semmi baj se történt, mert Szathmáry Lajos tükár érlyes fellépése s dícsőretremelő hangjára elejét vette a bajnak s így tovább folyt az előadás. Az elismerés hangján kell szólnunk M. Turi Mariska ének- s játéktudásáról s Bánházi Teréz gyönyörű s nagy terjedelmű átt hangjáról. Szathmáryné Szilágyi Etel igen distingváltni Szabó Ferencné nagy gyakorlattal játszik. Kedves jelenség Molnár Aranka is.

A férfiak közül dícsőretet érdemelnek Szabó Ferenc, Szathmáry Lajos, Kemény Lajos, Rátkay Sándor és Szőreg Gyula, kik valamennyien teljes ambícióval s erővel emelik a társulat művészi értékét. Előkészületen van: a Sötétség, Vándorlegény stb. darabok.

## Véres sorozás Aradvárme-gyében.

Ujoncok lázadása.

— Az Ujság tudósítójától. —

Kolozsvár, márc. 22.

Arad megye az egész ország területén szinte páratlanul áll abban a tekintetben, hogy ott alig mulik el egy-két hónap zendülés nélkül. Az arad megyei olánság csekélyfokú intelligenciájához néhány lelketlen izgatónak járul hozzá, hogy a nép nyílt zendülésekre adja a fejét.

Tegnap Kisejőn történt nagyobb arányú zendülés a sorozások miatt. A zavarág igen komoly volt és tartani lehet, hogy folytatása is lesz. Az eddigi hírek szerint három súlyos sebesültje van a zendülésnek, a melyről aradi tudósítónk az alábbiakat közli velünk.

A kisejőni harc.

Tegnap reggel 9 órakor vette kezdetét a kisejőni szolgabírói hivatalban az 1903. évi ujoncok sorozása. A tegnapi napon Agya, Csintye, Kerülő és Nadab községek hadkötelesei állottak a mérőléc alá. Mind a négy községből igen sok legény ment be Kisejőre és általában feltűnt, hogy a legényeket a szokottal nagyobb számban kísérték a falujokbeli férfiak.

Már a sorozás előtt nagy izgalom volt észlelhető a szolgabírói hivatal előtt álló tömeg között. Nyíltan hirdették, hogy a sorozás törvénytelen, hogy a jegyzők megakariják csálni őket, mert törvény szerint még nem kellene most sem sor alá állani. A sorozás ennek dacára nyugodtan indult meg.

Alig folyt azonban a sorozás egy fél-órát, a tömeg egyre izgatottabb lett. Hangosan lármáztak és kiabáltak a szolgabíró- ságot; hasztalan volt a jegyzők minden csillapítása, a hangulat egyre fenyegetőbbre fordult. A legények kijelentették, hogy a sorozás törvénytelen, ők nem mennek a bizottság elé. A nagy lármára kijött egy csendőr és szigorú hangon csendre intette a tömeget.

Csupán ez kellett, hogy az elégtelenség nyíltan kitörjön. A legények szitkozódva, káromkodva köveket szedtek fel a földről és dobálni kezdték a szolgabíróház épületét.

Mikor az első ablak nagy csörömpöléssel bezuodott, a sorozáshoz kirendelt csendőrök felszökött szuronyokkal kijött az épületből és csendre szólította fel a népet. Ekkor azonban már végleg elvadult a hangulat. A kövek csak úgy ropkódtek és végül egy kődarab az egyik csendőrt is megsebesítette. Az őrs vezetője erre hangosan kiadta a parancsot:

— Szuronyt szegez!

A tömeg erre sem ijedt meg, sőt még jobban feldühödött. Sokan előrerohan-

tak megfogták a szuronyokat és lökdödni kezdték a csendőröket.

A következő pillanatban óriási kavardás keletkezett. A szorongatott csendőrök szuronysegezve a nép közé rohantak és három embert súlyosan megsebesítettek. A vér látára megfélemedett tömeg ijedten hátrált, csupán egy-néhányan ingereltek és igatták tovább a népet. A csendőrök a nyolc legdühösebbet letartóztatták és bevitték őket a község ház fogdjába.

A letartóztatottak a fogdában is folytatták dühöngésüket. A mi összetörhető ott a kezük ügyébe akadt, azt összetörték, teli torokból ordítottak és padokkal verték az ajtókat. Végre ismét a csendőrség lépett közbe és átszállította a rakoncátlanokot foglyokat a járásbíróház fogházába. Hármán közülök ott sem akartak lecsendesedni, mire a fogház vezetője kénytelen volt őket bilincsbe veretni.

A többiek ezalatt szétszaladtak a szolgabíróház elől. A dühös tömeg a templomba rohant, ahol a képeket levették és nagy károkat okoztak. Majd megrohanták az üzleteket és a korcsmákat; az utcákba eső ablakokat betörték és a kirakatokat kifosztották.

Az időközben megerősített csendőrség csak nagynehezen tudta a további zavarágoknak elejét venni. A hangulat egész délelőtti fenyegető volt, deülánra azonban lecsillapodott a nép és a sorozást folytatták. Hír szerint a napokban a csendőrhadbiroság kiküldöttje száll ki Kisejőn, hogy megvizsgálja, vajon jogosan használták-e fegyverüket a csendőrök.

Zendülés Kerülőn.

Arad megye egy másik helyiségében, Kerülőn vasárnap kisebb arányú zendülés tört ki. Ennek a lázongásnak is ugyan az az oka, a mi a Zárandon lefolyt zavaroknak.

Pár nap óta folyik a községben a választói jog reformjának alapját képező zavarás, a husz éven felüli férfiak statisztikájának megállapítása. Tegnap reggel azután hiába mentek ki a községházról az örszörök. A községben valamennyi kaput bezártak előttük és azzal fenyegettek, hogy agyonütik őket, ha nem távoznak. Több doronggal és más szerszámmal felfegyverezett ember özöbe is vette az örszöröket, akik kénytelenek voltak futva menekülni.

Az oláhok azért tagadták meg az engedelmességet, mert a Budapesten megjelenő Vonta Poporului című szocialista lap azt írta, hogy ez az örszörök nem más, mint titkos képviselőválasztás. Zárandon is e miatt tört ki a zendülés és ott is azt kiabálták a passzívitás eszméjébe belebutult parasztok, amit itt:

— Nem akarunk képviselőre szavazni! Az esetről értesített kisejőni főszolgabíróház intézkedett, hogy Kerülőre csendőrséget összpontosítsanak. Aradról Meszlény Antal királyi ügyész utazott a helyszínére.

## Sajlópör.

Eszküdtcséki főtárgyalás.

— Express tudósítás. —

Budapest, márc. 22.

Dr. Kalmár Antal hírlapíró, volt szabadkai ügyvéd a »Független Magyarország» 1903. évi május hó 15-én megjelent számában »Királyi esküszegés» cím alatt írt vezércikkében oly tényeket állít, amelyek miatt a budapesti királyi ügyészség királyisértés címén vádat emelt ellene. A cikknek inkriminált részleteiből a következőket emeljük ki:

— A Deák-féle közjogi alap az 1867. XII. t. c. nincs végrehajtva. De ha nincs végrehajtva: kinek volna azt első sorban szent kötelessége végrehajtani? Annak, ki annak végrehajtására, megtartására megalküdt. Ez pedig a magyar király. No és ha a magyar király nem hajlja végre a törvényt, akkor talán már esküszegő a magyar király? Az országgyűlésnek annak mondogatják, egy nagy országos párt choruban zengi és el fog jöni az idő, (ahogy eljött a többi Habsburgoknál is) hogy az az esküszegés hiteltelen törvény magyarázat alakjában közjogilag is konstátálva lesz.

A budapesti büntetőtörvényszék Kalmár vád alá helyezte és az ügyet ma tárgyalta az esküdtbíróház dr. Agoraszó Péter elnöke alatt. A vádat dr. Daróczy Elek királyi ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő látta el. A tárgyalást jó ideig nem lehetett megkezdni, mert a védő késett, úgy hogy tíz órakor a törvényszék Lengyel helyett dr. Kiss Ferencet hivatalból kirendelte védőnek, amint azonban az esküdtek kisorsolását megkezdték, Lengyel is megérkezett és elfoglalta helyét.

Kalmár Antal az általános kérdésekre elmondja, hogy 46 éves, római katolikus vallású, zentai származású, szabadkai lakos, volt ügyvéd, most hírlapíró, sajtó utján elkövetett királyisértés címén már egy ízben három hónapi állomfogházra büntetve volt.

Ezután a bíróság megalakította az esküdtszéket, amelynél egy vád, valamint a védelem is élt a visszavetési joggal. Esküdtek lettek: Vágó Jenő, Horváth Antal, Adler Artur, Macskássy Sándor, Ferencz Károly, dr. Török Sándor, Löwenstein Antal, Krause Izidor, Stadlec Albert, Gyarmathy Imre, Diósy Tamás és dr. Dizián Kálmán rendes. Továbbá Vajda Károly és Spitz J. Imre póttagok.

A bíróság felolvasta a vádiratot, azután az elnök a vádlottat szólította a bíróság elé:

— Megértette a vádat?

— Igen.

— Bírónak érzi magát?

— Nem.

— Ön írta a cikket?

— Igen.

— A sajtójogi felelősséget elvállalja érte?

— Elvállalom.

— Mi indította a cikk megírására?

— A képviselőházban, a sajtóban, a közvéleményben befészkelődött az a tudat, hogy a törvény, amely az állam fundamentumát képezi, nincsen végrehajtva. Ezen szempontból írta meg a cikket.

Az aktuális politikai szempontból írta a cikket eszerint.

— Ebből a szempontból is, de első sorban tudományos oldalról foglalkoztam a kérdéssel.

— A cikkben olyan állítások foglaltak, amelyekben az ügyészség királyisértést lát. Jelestül: A Deák-törvény nincs végrehajtva, ha nem hajlja végre a király, esküszegő-e? Eljött az idő, mikor az esküszegés történelmileg is konstátálva lesz.

— Én egy szóval sem állított, hogy a király esküszegő lesz. A cikk címe is kérdőjellel van ellátva. Csak konstátálom, hogy uton-utfélen, mindenfelé ezt hangoztatják. Történelmi, tudományos és közjogi alapon kutatom ennek az okát.

— Csak hogy én meg is indokolja a vádat; közjogi és jogtörténelmi érvekkel bizonyítja, hogy a király halála után a törvény végre nem hajtását esküszegésnek konstátálják majd. Minthogy pedig, az, ami a jövőben lelt tény, ma is az, így hát én tulajdonképpen nem kérdez, hanem állít.

— Ez csak logikai következtetés. Hogy ilyen kérdéssel tudományos szempontból foglalkozni nem lehet, azt nem tudtam.

— Lehet, de a király személyét nem szabad belevonni. Ha hiba történt, törvényeink értelmében azért nem a király, hanem a felelős kormány felelős.

— Tudom, hogy a király személye szent és sérthetetlen. Az a tény azonban nem involválja azt, hogy a király személyével kapcsolatban tisztességesen közjogilag vitatkozni nem lehet.

— Csak hogy éppen az a vád, hogy tiszteletlen hangon nyilatkozott a királyról.

— Én tiszteltem, hódolattal vagyok a király személye iránt. A cikkem magas közjogi és tudományos szempontból foglalkozik a király személyével, nem úgy, mint például a képviselőházban.

— A képviselőházban szabad.

— Csak hogy azt a sajtó is reprodukálja.

— Reprodukálja, de nem kíséri olyan kommentárokkal, mint én.

— Ismételt hangsúlyozom, hogy én királyisértést nem követtem el.

Az elnök: Van-e valami előterjesztése a bizonyítás kérdéséhez a feleknek?

Az ügyész: Dr. Kalmár Antal a szabadkai törvényszék egy szer család miatt, egyszer pedig sikkasztás miatt egy-egy évi börtönrre ítélte. Kérem ennek felolvasását.

A védő: Én ellenzem, mert az nem tartozik ide.

Az ügyész: A törvényt ezt előírja.

Kalmár: Ez már res judikata, tehát nem foglalkozhatom vele, hiába hangsúlyoztam most már, hogy ártatlan vagyok. Megirtam ezt egy rőpiratban, megtámadtam a büntető bíróságot, mert igazságtalannul ítélt. Tettem ezt, hogy sajtópört provokáljak és azon bebizonyítsam igazamat. A bíróság tudomást vett a rőpiratról — de sajtópört nem indított. Ezután a perbeszédre került a sor.

## Cifrálkodó lánykák.

Kolozsvár, márc. 22.

A boldogtalan Wittek Imát eltemették a fővárosi közönség roppant részvétele mellett. A buda-újlaki iskola tűzkatasztrófájának másik áldozatát súlyos sebekkel borítva ápolják a kórházban. Remélik az orvosok, hogy a szerencsétlen lánykát meg fogják gyógyítani súlyos sebesüléséből. S most, hogy a szerencsétlenség megtörtént, foglalkozni kezdnek azzal a kérdéssel, hogy minek is cifrálkodnak, minek is piperéskednek a kis lányok az iskolában?

Sajnos, nálunk még mindig ez a rendszer járja. Mindaddig nem merülnek fel ilyen kérdések, amíg valami nagy szerencsétlenség és súlyos katasztrófa nem történik. Ha egy-ékt, vagy sok ember egyszerre meghal, ha a szerencsétlenség ránt tör, akkor merülnek fel az eszmék és a reformokra vonatkozó kérdések. Elég szomorú biz ez. Miért kell előbb életükkel lakolniuk néhány, a sors által visdözött és kijelölt szerencsétlennek, hogy a viszonyok megjavuljanak? Miért jön nálunk mindig eső után a köpönyeg? Vajjon a közhatóságok gondviselése is olyan, mint a hirdeti osztrák armádia, amely egy gondolatlan és úgy órával mindig elkésik?

Azonban mégis jobb egy órával később mint »soha».

Ha már a megrendítő szerencsétlenség megtörtént és két gyermekleányt az iskola falain belül meg kellett égni, legalább most — a szerencsétlenség után — léptessünk életbe olyan intézkedéseket, a melyek egyrészt az iskola szellemének jobban felelnek meg, másrészt pedig előzzenek meg mindenféle ilyen, vagy ehhez hasonló szerencsétlenséget.

Az iskola szellemének első sorban is egyáltalában nem felelnek meg az olyan névnap és más alkalomra rendezett ünnepek, a melyekre a buda-újlaki női ipariskolában készülnek. Nem mintha az igazgatók különös váddal illették, a miért megengedte, hogy ilyen ünnepeltetésben akarták részeseitenni.

Ó bizonyára ártatlan a szerencsétlenség dolgaiban. Úgy lehet: nem is kívánta, hogy ünnepeljük. De bizonyára úgy áll a dolog, hogy a minden esztendőben ismétlődő névnap nem alkalom arra, hogy élőképeket rendezzenek a növendékek és lebegők; csip-

kés, fodros, gáz-szerű öltözékben jelenjenek meg angyaloknak öltözve.

Az ilyen ünnepek egyáltalában s-mire sem valók, hacsak a hűség legyeztetésére nem. Az iskola szellemének, hivatásának és rendeltetésének éppenséggel nem felel meg. Nem mondjuk, hogy a növendékek — ha szeretettel ragaszkodnak tanáraikhoz vagy igazgatóikhoz — ne adjanak bizonyos alkalmakkor kifejezést ennek a szeretetnek. Azonban egy rövid és szívélies felköszöntő, amelyet a növendékek nevében az egyik tanuló mond, jobban, szebben és szívéliesebb formában fejezi ki ezt, mint a hangos és nagyszabású ünnepség.

Azonban más, sürgős és mindenképp föltöltő okos intézkedésekre is van szükség, mint arra, hogy az eféle iskolai ünnepek egyszer s mindenkorra eltöröltsenek. Mire való ugyanis az, hogy a leány növendékek akár ünnepeknek közben; akár a rendes előadásokon cifrálkodva, piperéskedve jelenjenek meg? A szellemi gyarapodás, a haladás céljaira csakugyan fölösleges a cifra ruha. Minél egyszerűbb ruházatban jelenik meg a növendék az iskolában, annál kevésbé gondol a ruhájára és annál több gondot fordíthat szellemi haladására és erkölcsi gyarapodására.

Az iskolai szabályrendeletbe mulhatatlanul és sürgősen bele kell venni azt, hogy leány növendékek egyszerű ruházatban menjenek az iskolába. Egy blúz, egy szoknya és egy kötény teljesen megfelel az iskola céljainak. Simára fésült hajból álljon a frizura. Semmiféle kisüdtött hajra, vagy frizuráskodásra nincs szükség. A szabályrendelet szigorú betartására pedig az illetékes hatóságoknak legyen gondja. Selyemben, bársonyban fodros csipkésruhában a leány növendékekkel ne is bocsáthassák be az iskolába. A szülők okvetlenül alárendelik majd magukat a szabályzatnak, ha gyermeküket hazaküldik az iskolából és csak akkor bocsátják be őket, ha előírásnak megfelelő öltözetben jönnek vissza. Ezekülv minden néven nevezendő ékszer viselését is meg kell tiltani szabályrendeletileg az iskolában. Örát, láncot, gyűrűt minek is viseljenek a növendékek az iskolában. Ez is csak elvonja őket a tanulástól.

A szerencsétlenséget talán nem fogja végleg megszüntetni ez az intézkedés sem. De az iskola szellemét bizonyára jobban megőrzi, mint a hogy őrizték az eddigi szokások.

## „UJSÁG”

Kolozsvár, márc. 23.

A parlamenti béke jegyében, nyugodt munkássághoz fogott a nemzeti képviselő testület. A kéréltetellen, elszánt harc ideje lejárt, hogy felváltsa azt a hasznos, békes munkásság. A nagy nemzeti harcban mi is kivettük a részünket. Ott állottunk a csatasorban és elszántan hangoztattuk a nemzet követeléseit. S most, hogy a szenvedélyek nyomán fakadt eredmények gyümölcsötözéséről van szó: mi továbbra is munkába fogunk, hogy a nagy nemzeti küzdelem eredményei haszonhajtók legyenek a nemzetre.

Ehhez kérjük a nagyközönség támogatását: mert az adhatja csak meg nekünk az erőt a további küzdelemhez. Mert ha béke van is fenn a parlamentben a magyar sorsa mindíg és örökre a küzdelem. Mi pedig az elől ki nem térünk, sőt részt kérünk abból is.

De nemcsak az országos kérdésekről, hanem Erdély speciális érdekeiről is küzdünk. Elap hasábjain támogatást nyer minden igaz ügy és szigorú bírálatot minden: mi a köz érdeke ellen van.

Az új negyedév közeledtével kérjük olvasóink segítségét és támogatását.

Mi ezért szemben továbbra is erős nemzeti érzéssel, igaz hazafisággal és becsületességgel szolgáljuk a haza érdekeit.

Hazafias tisztelettel:

## „Az Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

BLŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre ..... 12 kor.

Negyedévre ..... 6 kor.

Egy hóra ..... 2 kor.

## UJDONSÁGOK.



De ah, ha majd a posztón állók,  
Keszerves, téli, rút napon,  
S kezem, fülem már rég lefagyván,  
A lábam újat siratom:  
Eszembe jutsz, szerelmem, akkor...  
...„Be szép volt élni hajdanán”!  
És — emlékeztér régikről, —  
Jól fölmelegszem, kis babám.  
Te jutsz eszembe ott a posztón,  
S majd fölmelegszem, kis babám.  
S még el is olvadok talán.

(b.)

— (A kolozsvári színház új vezetője.) Jövő évi április elsején lejár a kolozsvári Nemzeti Színház jelenlegi igazgatójának szerződése s így széleskörű mozgalom tárgya lőn már is, hogy kinek a kezébe adassék ez a sokat szenvedett színház, — a kiben immár garanciát leljen a közönség az iránt, hogy a Muzsa-hajlék nem fog ismét pusztán csak üzlet-vállalatát átváltatni s hogy a publikum a drága jegyek s a városnak horribilis áldozatai árán kelendő művészi ellenszolgáltatásokban is részesüljön fog.

Szeretnők, ha ez az ügy napirenden maradna és mindvégig igaztalan érdekelné az egész intelligens közönséget. Szeretnők, ha ki-k belátná, hogy vétkecs dolog volna itt is és mindenütt a barátság, a pájtasság, vagy az érdek, vagy bármiféle melléktételeket vonni előlérbe, szemben a tárgy érdemi részével, a művészetnek és a közönség érdekében egyedül parancsoló követelésével.

Epen ezért, noha Bólyny József művészi ízlését, önzetlen tevékenységét, áldozatkészességét egyáltalán távolról sem akarjuk tagadásba vonni, mi mégse tudjuk helyeselni azt, hogy egy előkelő, mindenképpen súlyos tekintélyű, mérvadó, nagy úri társaság egyetől Bólyny József nevével indul harcba a színház új igazgatójának, illetve intendánsának kérdésénél.

Mert, habár ismételtük, semmi kifogásunk sincs Bólyny József esetleges igazgatósága ellen, sőt ha, úgy lehet, színpadunkban netán óhajtnók is az ő színházvezetését, azért a helyes álláspont s az igazságos és méltányos eljárás mégis csak egy lehet: nyilvános pályázatot írni ki a színház vezetésére nézve.

Ha ezen az úton Bólyny legjobb ajánlata nyeri el a színházat, egy a tényen, valóban csak örülni fogunk. De személyhez kötni így ilyen fontos kérdést, presszionálni minisztert, közvéleményt, publikumot, nyílt pályázat helyett: nem mondható egészen és célra vezet, komoly gondolatnak, különösen, a midőn olyan nevű színház-igazgatók, mint Janovits, Krecsányi, Makó, Komjáthy, mind szívesen pályáznának a kolozsvári színházra s bármelyikük, előreláthatólag művészi szakértelemmel vinne végbe ama feladatokat, mikel színházunk vezetése reájuk hárítana.

— („Bethlen Gábor”-estély.) A kolozsvári „Bethlen Gábor”-kör ma március 23-án, délután 5 órakor tartja az ev. ref. teológiai fakultás díszteremében V. felolvasó-estélyét, melynek műsora a következő: 1. Férfi négyes, éneklik Kiss Sándor, Régeni István, Serester Tamás és Fagyás Jenő. 2. Felolvas Balogh Endre, a „Bethlen Gábor”-kör alelnöke, 3. E. Catenhusen. 1. Appassionato, 2. Presto. Előadja cellon Répai Andor, zongorán kísérő Répai Tivadar. 4. Szavai Sztotyri Lajos, ref. teológus. Belepi díj nincs, de adományokat a kitett perselybe szívesen fogad a Bethlen-kör.

— (A házbérségélyző fillér egyet közgyűlése.) A kolozsvári házbérségélyző fillér-egylet szerdán, délután 4 órakor, Kozma Ferencné urnó, elnök lakásán közgyűlést tart, melyre a tagokat ez uton is meghívják.

— (Lopás a gázgyárban.) Nagy szenzációt okozott a kolozsvári gázgyárban ama merész tolvajlás, melyet a múlt év nyarán követtek el, — akkor még ösmertelen tettesek. Hosszu ideig tartó lopási művelet eredményeként egymásra tűntek el csövek, majd egyéb szerszámok is a műhelyből s a midőn a gyárvezetőség látta, hogy a tetteseknek nem tud a nyomára jutni, jobb médium híján a gyár műhely-felügyelőjének fizetéséből hozta le a lopott jószágok értékét. Am a mi drága rendőrségünk nem tetlenkedett. Kutatott, kutatott, kutatott. És kilenc hónapi fáradságos utánjárásnak meg is lőn az áldásos gyümölcse: megcsípték tegnap a gázgyár tolvajait. Vargha Sándor gépész és Tóth Antal fűtő a tolvajok, kik töredelmesen be is vallották bűnüket, beismervén, hogy a felügyelő távollétében éjszakánként törtek be a műhelybe. Az ellopott tárgyakat eladták, a begyűlt pénzeket elverték. Most azután az ügyészségnek adták át a derék alakokat.

— (Műkedvelői előadás Kidén.) E hó 19-én, szombaton, Kidébe gyűlt a vidék egész jobb módú magyarsága és intelligenciája. Színielőadással egybekötött táncvigalom volt a községben. Ezúttal a harmadik színielőadással gyönyörködtek a kidei földmies ifjú műkedvelők a közönséget. Fényes bizonyítékot adtak egyszerűségű, hogy többre képes a föld népe, mint léteitli szemlélője, akárki gondolná. Csak foglalkozni kell velük, sok kincs van közöttük elrejtve. E kincsek felkérésén s hazának, egyháznak, társadalomnak ezek általi felvirágoztatásán működnek lankadatlan buzgalommal Székely Miklós ref. lelkész, Gaál Sándor áll. tanító, Székely Miklós ref. lelkésznek „Az igazság” c. hazafias

darabját adták elő. A hazafias tűz csak úgy lobogott a lelkes műkedvelőkben. Betanításukkal sokat fáradozt Székely M. ref. lelkész és Gaál Sándor áll. tanító, de meg is volt jutalmazva bőven fáradságuk. A közönség intelligenciája a legnagyobb örömmel fejezte ki megelégedését, meglepetését s lelkesítette a fáradozókat további kitartásra. Így ápolva a hazafias érzelmeiket, lehet reményünk lelkes magyar nemzedékhez. Előadás után a dalkör megtartotta zárvizsgáját is. Jól betanított énekdarabokat adtak elő Gaál S. vezetésével, ki 80 évi működés után is fiatalos hűvel végzi erkölcsi kötelességét. Közben szavalták Tóth K. „Előre” c. költeményét; Székely M. „Magyar leány” c. dialógját; „Szenvedés” c. költeményét.

— (Számadás.) A „Kolozsvári Jótékony Nőegylet” által rendezett márciusi vásár alkalmával bevételjelezték: 1. belépti jegyekből 995 kor, 56 fillér. 2. párna sorsolásból 1150 kor. 3. csukrok eladásából 40 kor. 4. a Rákóczi-albumból: 60 kor. 5. virágokból 11 kor. 20 fillér. 6. a buffetben 1211 kor. 98 fillér és 7. sorsjegyekből 2085 kor. 49 fillér. Összes bevétel tett 4544 kor. 23 fill. Kiadattak: 1. rendezési költségekre 668 kor. 54 fill. 2. a buffetre 628 kor. 24 fill. 3. nyeresénytárgyakra 384 kor. 59 fillér. Az összes kiadás tett 1681 kor. 37 fill., maradt tehát a valóban humánus célt szolgáló egyület javára tiszta jövedelemként 2862 kor. 86 fillér. Felülfizettek gr. Beldi Ákos főispán 20 kor., br. Horváth Ödön 10 kor., gr. Telski Ádám 10 kor., gr. Wass Béla 7 kor. 60 fill., gr. Bethlen Bálint 5 kor., Ziegler 4 kor. 20 fill., br. Schilling Irma 2 kor., br. Bánffy Zoltán 1 kor. 30 fillér. Fogadják így a felülfizetők, mint mindazok, kik részt vettek a színielőadásban, részint kész pénz adakozás, akik részint munkájuk és fáradozásuk s a kik a hangversenyeken való közreműködés által lehetővé tették eme fényes anyagi eredményt — az egyület választmányának ezen uton is kifejezett leghálásabb köszönetét. Gróf Esterházy Jánosné elnök.

— (Leányrablás.) A torontálmezei Csenta községben Dimitrievics Márkó fiatal legény már hosszabb idő óta znyengéd érzelmeket táplált a falu egyik legcsinosabb hajadonra, Iszakom Jevrem csentai módos gazda Zorka nevű 18 éves leánya iránt, aki azonban cseppet se mutatkozott hajlandónak a legény szerelmét viszonozni. Ezért Dimitrievics elhatározta, hogy ha kell, erőszakkal is magáévá teszi imádottját. Hogy tervét keresztülvihesse, szövetségbe lépett Zsigorack Györggyel és Vidity Zsivával. A három legény néhány nappal ezelőtti délután elment a leány háza elé s itt különböző tárgyak alatt kicsalták a házból a leányt, akit aztán megragadtak s Dimitrievics házába hurcolták. A leány nem mert segélyt kiáltani, mert elrablói folyton azzal ijesztgették, ha csak meg is megmocanni, menten agyonlövök. A leány szüleinek erőfeszítésére sikerült később a szép Zorkát rablói kezéből kiszabadítani, akik ellen megindították a büntető eljárást.

— (Örült a vonaton.) Nagy riadalom volt tegnapelőtti reggel a kassa-oderbergi vasuton utazó közönség között, akit egy örült ember merénylete riasztott meg. Egy Braun Lipót nevű úgnök Kassáról utazott ezen a vonaton. Az úgnök az egész uton szótalan volt s meglátszott rajta, hogy bántja valami. A zsolnai állomáson a kocsiszakkaszba beszállt Redinczer Félip jabolkai kereskedő a feleségével. A fiatal pár szemben ült Braunnal, aki egy ideig figyelme sem méltatta őket, majd pedig erősen fixirozni kezdte a fiatal asszonyt. A fiatalok kiakartak térni a különös ember elől s felálltak, hogy más helyet foglaljanak el. Ekkor Braun rángott a fiatal asszonyra, akit fojtogatott, miközben folyton azt hajtogatja, hogy őt megcsalta az a nő. Az asszony férje a pillanatnyi meglepetéstől magához térv, rávetette magát a merénylőre, de ez ekkor kést rántott és iszonyú ordítással rontott Redinczerre és a feleségére. Az egyik utas eközben megrántotta a vészféket s a vonat megállt. A kalauzok éppen akkor érkeztek meg, mikor a többi utas az örült emberrel dulakodott, hogy ártalmatlanná tegyék, a mi aztán a kalauzok segítségével nagynehezen sikerült is. Az örült merénylete annyira hatott a fiatal Redinczernére, hogy elájult és emiatt még a cscai állomáson ki kellett szállnia, a hol ápolás alá vették. Az örült embert megkötözve tovább vitték Teschenbe.

— (Gyűjtőgató gyermek.) Hajdu-Böszörményben tegnap három tüzéset fordult elő. Legnagyobb volt a tűz Molnár János udvarán, a melyet a gyufával játszó gyermekek okoztak. A veszedelem idején senki sem gondolt a gyermekekre s így, mikor a Molnár udvarán égő polyvas ólat vasvillákra szétverték, egyik ember a vasvillájára szurva egy csomó égő zsaratnokkal együtt egy ártatlan tömeget dobott félre, a miből kiderült, hogy az Molnárnak 4 és fél éves fiacskájának hullaja. Késégtelen, hogy az a gyermek gyújtotta meg a polyvas ólat és a helyett, hogy a nyitott ajtón kiszaladt volna, egy szegletbe bujt és ott szakadt rá az égő zsaratnók. mely teljesen összeégette. A hivatalos vizsgálat a gondatlan szülő ellen megindult.

— (Elesett zsidó katonatiszt.) A zsidó vallásnak a német hadsereg tisztikarából való kiközösítése aktuális témájává lett a sajtónak s a birodalmi gyűlésen a szocialisták gyakran ostromozták a tisztikar gőgjét, mely a zsidót nem akarja a maga körében megtérni. Fájdalmasan peritaktálják most azt is, hogy a március 13-iki ütközetben Övikottororonál a hererókkal vívott ütközetben, mely végzetes kimenetelű volt a németekre nézve, az elesett hét katonatiszt között egy zsidó is van. Neve Bendix tartalékos hadnagy volt. Diplomás mérnök volt s az utaskóznál szolgált. A haláláról szóló tudósításhoz a következő kommentárt fűzi a Berliner Tagblatt. Az ellenség fegyverétől elesett zsidó harcosok listája tehát egyvel növekedett. A minap soroltuk elő a véres listát, a sok ezer zsi-

dót, a ki meghalt a csatában német hazáért. Vajjon lesz-e bátorcságuk az antiszemitaoknak ezek után is kétségbe vonni a zsidók bátorságát és harcteremttségét? Vajjon tovább fog-e fejlődni Poroszországban a szellem, a mely a német hazáért harcoló s elvérző zsidók becsületét, jellemét kétségbe vonja s hazaszeretettüket semmibe sem veszi.

x Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzék, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapestén, Rottenbiller-utca, 33 mindenkinél ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajdista magvak alacsonyok. Különösen felémilitendők az impregnált takarmányrepmagvak és a legnemesebb gabnafélék dúz választéka. 3124 22—20

x A verseny sehol sem nagyobb napjainkban, mint a napi sajtó terén. Krajcáros, meg két krajcáros lapok teremnek gomba módra; mások függetlennek hirdetik magukat, holott vagy a kormány vagy egy nyereszkedő pénzcsoport diktálja elveiket. A valóban intelligens magyar olvasó közönséget azonban már nem lehet félrevezetni, nem lehet eltántorítani régi, megszokott lapjaitól, melyek érdekeit híven szolgálják s melyeket éppen bátor szókimondásukért és függetlenségükért szeretett meg évek hosszu sora óta. Ilyen lap a „Pesti Hírlap” is, mely napjainkban késztetlenség a legkedveltebb, legelterjedtebb napilap, független a kormánytól, pártoktól és érdekcsoportoktól, szabadelvű megalkuvás nélkül és demokrata minden ízében. A „Pesti Hírlap”-ot ma is, mint már negyedszázad óta mindenkor a politikai és szépirodalmi írók legjelesebbjei támogatják. Legtartalmasabb, legváltozatosabb és legnagyobb terjedelmű napilapjaink között. Speciális rovatokkal és speciális közreműködésekkel az olvasóközönség részére. Minden előfizető ajándékul kap évenként egy díszes nagy képes naptárt s kedvezményes áron járhatja a legjobb divatlapot. Művelt ember ma már nem lehet el újságolvasás nélkül, kivált mikor szenzációs események vannak készülben, mint ez idén. Azért magunk részéről is csak melegen ajánljuk a „Pesti Hírlap” megrendelését, melynek előfizetési ára egy hóra 2 korona 40 fillér, negyedévre 7 korona s a Divat Szalonnal együtt 9 korona. Az előfizetést a kiadóhivataltba (Budapest V. Váci-körút 78.) legjobb postautalvánnyal küldeni. Onnét mutatványzókat is lehet kérni.

## IRODALOM.

(:) Herczeg Ferenc lapja. Egyre nő szeretetben, népszerűségben Herczeg Ferenc lapja az „Új-Idők”. De nő ez a folyóirat művészi és belső tartalmában is. A legutolsó szám a következő tartalommal jelent meg:

Szöveg: A honszerző, irta Herczeg Ferenc. Thaly Kálmán, irta Keve. A kasszonyom meséi, irta Erdős Renée. Horkayné a kaszinóban. Kezemen tartom, irta Kiss Menyhért. Kis leányok — nagy leányok, irta Szávay Gyula. Kétféle szempont, irta Wolfner Pál. Rovatok: Mindenfélre. A szerk. üzenetei. Képek: Pekár Gyula „Mátyás és Beatrix” c. történelmi drámája. (2. kép) Nyolcezer szabó sztrájkja Budapestén. Thaly Kálmán. Szeged szebb lesz, mint valaha. Vasváry Pál mellszobra, Szamolvsky Ödön műve. Keletázsiai háború. (2 kép). Sztrájkoló diplomáták. Bubic Sigmond. Zeneműlélekt. Banda Marci, huzd el az én nőmatát. A szöveget irta Pósa Lajos, a zenéjét Sebők Gyuláné.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, márc. 23-án:

## Nebántsvirág.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Kolozsvár, csütörtökön márc. 24-én:

## BOBHERCEG.

## SZÍNHÁZ.

\* A dolovai nábob leánya. Mérsékelt érdeklődés mellett folyt le tegnap este a dolovai kastély könyveket facsaró históriája. A színmű szereplői közül Tóth György Margitot, Szakács Andort és Meszáros Aljost emeljük ki. Mindhármukat többször szólította lámpák elé a publikum.

\* Drámai újdonságok. Érdekes két premíerié lesz április hónapban a kolozsvári színházban. Először Bosnyák Zoltánnak a Nemzeti színházban nagy sikert aratott drámája: „Sursam corda”, utána majd Bayerlein szenzációs híré s hatású drámája „A takaradó” kerül bemutatásra.

\* A jubiláló Bobherceg. Bob urfi holnap jubilál. Huszonötödöször kerül színre holnap Martos és Huszka kedves operettje, melynek címszerepét most is Szabó Mariska fogja játszani.

## Táviratok

## A pénzügyi bizottság értekezlete.

Budapest, márc. 22.

A pénzügyi bizottság mai értekezletén a börzsereskedelmi szerződés javaslatát tárgyalta.

A javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

## Az anyakönyvi bizottság ülése.

Budapest, márc. 22.

Az anyakönyvi bizottság mai ülésén az anyakönyveket módosító törvényjavaslata került tárgyalás alá. A javaslatot általánosságban elfogadták, a részletes tárgyalását a 8-ik pontnál holnapra halasztották.

## Héderváry programbeszéd.

Temesvár, márc. 22.

Gróf Khuen-Héderváry Károly e hó 24-ikén, csütörtökön érkezik Temesvárra s pénteken fogja elmondani programbeszédét.

## Megint a rájkszrát.

Bécs, márc. 22.

A rájkszrát újra bűnből. Ma az elnök a császár elnapoló kézirátát olvastatta föl s erre oly éktelen orditozásba kezdtek a csehek, a minőhöz még a bécsiek se szoktak. Óriási a harc a pártok közt s a béke fejében Körber lemondását követelik.

## Egyetemi tanárok sztrájkja.

Budapest, márc. 22.

Odesszából jelentik, hogy az ottani egyetem összes tanárai lemondtak állásukról, mert a legutóbbi diáktüntetések alkalmával a rendőrkö behatoltak az egyetem falai közé. Az egyetemet becsútkák s a tanítás — ki tudja meddig — szünetel.

## Gróf Szapáry Sándor meghalt.

Pozsony, márc. 22.

Gróf Szapáry Sándor főrendiházi tag, magyar királyi testőrkapitány, ki nővére látogatására érkezett ide, élete 46-ik évében influenza-betegség következtében elhunyt.

## Windischgraetz utóda.

Bécs, március 22.

Windischgraetz hercegnek, az elhunyt csapat-főfelügyelőnek utódjául, megbízható forrás szerint Galgóczy tábornasra, a galíciai hadtestparancsnok van kiszemelve.

## Kalmár Antal fölmentették.

Budapest, márc. 22.

Dr. Kalmár Antal az esküdtészek dr. Lengyel Zoltán védőszéde után nem bünsőnek mondotta ki s a törvényszék fölmentette őt a vád alól. (Lásd a részletes tudósítást.)

## A svéd király Fiumében.

Fiume, márc. 22.

Oszkár, svéd király, ma délután Fiuméba érkezett és a torpedó-gyárat látogatta meg.

## Elfogott báró.

Nagy-Kanizsa, márc. 22.

Bíró Scotti Jenő, kit jelenleg hatóság elleni erőszak címén köröznek, Nagy-Kanizsán, teljesen elzúllott állapotban letartóztatták. A báró épen koldulási engedélyért folyamodó kérvényét nyújtotta be a hatóságához.

## Sztrájk Eszéken.

Eszék, március 22.

Ma reggel az utászaktanya építésénél a kőművesek újból sztrákolni kezdtek, mert az építkezési vállalat magyar kőműveseket hívott. A nap folyamán valószínűleg az összes kőművesek abbanhagyják a munkát szolidaritás tekintetéből. A magyar munkások védelmére rendőrséget kértek. A sztrájkoló munkások tüntetőleg vonulnak végig az utcákon, de egyelőre nyugodtan viselkednek.

## Banyarobbanás.

Pécs, március 22.

A pécsi kőszénbányákhoz tartozó Vassas bányatelepen az éjjel bányalégrobbanás történt. Az áldozatok száma még ismeretlen. A mentési munkálatok folyamatban vannak. Eddig a bányászok közül háromat hoztak ki halva, de megállapították, hogy a halottak száma öt. Két munkás súlyosan megsebesült. A halottak közt van Révész József, kinek özvegyén kívül négy gyermeke maradt kenyerkereső híján.

## Budapesti gabona-tőzsde.

Készárú 5 fillérrel olcsóbb. A határidő üzlet szintén lanya.

Jegyzetnek:  
Buza ápr. .... 836—86  
" októ. .... 830—81  
Zab " .... 663—64  
Rozs " .... 564—65  
Tengeri máj. .... 534—34

## REGÉNY.

## Utazás a hatodik földrészen.

Irtá: Koréh Endre (29)

A tábornok erősen vágott volna berontani az üres völgybe, de tartott a Ragomán átvonult seregétől, mely ha csakugyan a harctér felé közeledt, esetleg a háta megett bezárhatja a visszamenetel útját.

Katonáit is kimélni akarta, tehát általános pihenést rendelt s éjszakára sem őrséget nem állítottat, sem őrtűz nem gyújtott. Az így eltöltött második éjszakán meglepetek a zichibek.

De nem a völgytorokban, mely előtt a zelomének táboroztak, hanem a középhad s a távolabb fekvő jobbszárny között, mert ravaszul a hegyi ismeretlen utakon szálltak le a síkságra.

Az egész tábor mélyen aludt s talán a győzelemről álmodott, mikor mintegy a föld alól bujt elő az ellenség. Rettenetes zavar támadt erre. Lárma, kiabálás, lövöldözés zaja keveredett össze. Nem is tudták biztosan, mi történt, csak annyit láttak, hogy itt az ellenség. Bromuratinura elvesztette a fejét. Ide, oda kapkodott, parancsolt, jajgatott össze-vissza.

Mig az a keserves ébredés tartott, a zichibek félkörben vették körül a tábornok, hogy ha menekvésre gondoltak, csakis a völgytorokba futhattak.

Bromuratinura segítségül akarta hívni a jobb szárnyat, de a zichibek arra felé is elálltak a térséget. Annak különben épen olyan sorsa volt, mint a derék hadnak s a bal-zárnyak. A Ragomán átvonult hadak ugyanis, mikor látták a Zel előtt táborozó védsereget, hirtelen észak felé fordultak s az ütközet színhelyére, a völgytorok előtti síkságra siettek. Inkább parancsszóra, mint védtelenségből, épen akkor értek oda, mikor a fentebbi éjjeli támadás és körülzárás történt.

Néki is volt teendőjük. Rajtaütöttek a jobbszárnyon, hamarosan felzavarták álmából s szét is kergették. Elfogni ugyan nem lehetett egy embert sem, mert a csapatok zeloménekből voltak összeállítva, a kik eszevesztett futással repültek szét, a merre csak tudtak.

Bromuratinura megpróbált ugyan harcolni, de nem komoly ellentállási szándékából, hanem csak azért, hogy hátha eltudná riasztani a zichieket. Kísérlete nem sikerült s nem maradt egyéb hátra, bele kellett menekülni a völgytorokba. A teljes zűrvár ezután következik be. A zichibek pogányul szorították ellenségeiket befelé. S mikor a völgy túlsó nyílásánál Zichibia földjére jutottak, egyszerre rájuk rontott a harmadik zichib sereg, mely épen e kedves meglepetésre volt odaállítva. Most sült ki, hogy Bromuratinura csapdába került.

Egyedül nem tehetett, megadta magát. De azt még nem foghatta, honnan került elő ez a feltartóztalt sereg, hiszen kémei nem látták Arra talán nem is gondolt, hogy a ravasz zichibek az oldalvölgyek mélyébe húzódtak s csak akkor rontottak elő, mikor az eléjük hajtott ellenség már zichib földön volt. Az elfogott seregeket letették a fegyvert, de a tiszteltől s Bromuratinurától nem vették el, hiszen kivált ez utóbbi egy sem ártott vele senkinek. Aztán beszállították őket a zichib fővárosba. Ott jó helyen lesznek a kipihenhetik a nehéz harc fáradalmait.

A győztes fejedelem pedig idejét nem vesztetve, a végeztet Zel völgyön át visszatért Zeloméniába s hoz főváros felé sietett. Ott találta a védsereget. Ezek kevesen is voltak az egyesült zichibekkel szemben s a tulnyomó erőnek nem sokáig álltak ellent. A győzelem jutalma a védtelenné lett főváros birtoka volt.

Zeloméniá földjén már csak egy veretlen sereg volt, az a mely Ragomán alsó szélén oldalfordulatozott át Zeloméniába. Ez már ekkorra megérkezett a machár tartózkodási helyéhez, kinek védelme a szerencsétlen kimenetelű ütközetek miatt szükségessé vált.

A zichib fejedelem erős őrséget hagyott az elfoglalt fővárosban s a machár menhelye felé indult.

Még egy csatának kellett megtörténni, hogy az utolsó zeloméni sereg is szét legyen verve s a fejedelem diadala teljes lehessen.

Az elkecseregett machár maga is részt vett a végső küzdelemben s kétségbeesett erőfeszítéssel akarta kicsikarni a győzedelmet. De az már lehetetlen volt.

Az ellenség, mely száma nézve is háromszor akkora volt, mint a zeloméni serege, játszva verte szét ezt s a menekülés zavarában a machár is foglyul esett.

(Folyt. köv.)

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. K. Kolozsvár, Felelős szerkesztőnk pár nap óta beteg. Mihelyt fölépül, nyomban elintézi a szobán forgó levelet.

P. N. B. Dés. Örülni fogunk a személyes látogatásnak.

D. B. Levelét fölretettük. Személyi kultuszt nem üzhettük. A tárgyalások szüntesse és igazság: ez az, a mire minden lépésünkben törekszünk. És ebben az igyekezetben, ugy hisszük, minden elfogulatlan, jó ízlésű olvasó velünk tart.

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ



A híres és közkedveltségnek örvendő  
 K. IMPERI  
**Répati savanyuvíz**  
 mindig friss töltésben kapható minden fűszer-  
 kereskedésben és vendéglőben  
 Kizárólagos főértár Kolozsvárt:  
 Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466 )

**Fényképezés és Amateúrok figyelmébe!**

Telefonszám: 183.

# Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza } **Kolozsvárt,**  
**Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)**

**Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!**

**Fényérzékeny üveglemezek:**  
 Lumier  
 Germania  
 Agfa  
 Hellios  
 Ideal  
 Ringier  
 Schleisner  
 E. Schaterra.

**Fényérzékeny másolópapírok:**  
 Dr. Kurz Celloidin papír  
 Dr. Leiner „ „  
 Velox, Leuta „ „  
 Germania, N P A „ „  
 Ripsbronz és Electro  
 Celloidin és Bromeszt  
 levelező lapok  
 Dr. Leiner Cell papir ívekben

**Nagyító készülékek!**  
**Lencsék (objectives)**  
**és pillanatzárok!**

**Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fűrésztő tálak, Cartonok, Passepartoutok és Albumok stb.**  
 Ugyiszintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dus választékban.

**Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:**  
**az Amerikai-Német Grammophon-társ.**  
**hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő**  
**Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek.**  
 Ugyiszintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejátszóit eredeti és fűshengerek, valamint a legújabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekből.

**Valódi angol és francia illatszerek!**

**Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan!**

E. Schussner hírneves gyáros „Minerva” fényérzékeny lemezeket engedő tártára.

[illegible]